Analiza financijskih izvještaja poduzeća Vikend d.o.o.

Matijašević, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agrobiotechical Sciences Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:167988

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Repository / Repozitorij:

Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek - Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek

zir.nsk.hr

Image not found or type unknown

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Ana Matijašević

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer Agroekonomika

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Vikend d.o.o.

Završni rad

Osijek, 2019.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Ana Matijašević

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer Agroekonomika

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Vikend d.o.o.

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu završnog rada:

1. dr. sc. Ana Crnčan, mentor
2. prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, član
3. dr. sc. Jelena Kristić, član

Osijek, 2019.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda, smjer Agroekonomika

Završni rad

Ana Matijašević

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Vikend d.o.o.

Sažetak:

Predmet završnog rada obuhvaća provedbu analize financijskog stanja i uspješnosti poslovanja poduzeća Vikend d.o.o. Kako bi se dobila slika o tome koliko neko poduzeće uspješno ili neuspješno posluje, potrebno je analizirati njihove financijske izvještaje. Informacije dobivene analizom financijskih izvještaja su namijenjene različitim internim ili eksternim korisnicima kao što su poslovni partneri, banke, kupci, dobavljači i slično. Eksterni korisnici financijskih izvještaja iz njih pribavljaju podatke o sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, dok su za interne korisnike financijski izvještaji podloga za planiranje i kontrolu poslovanja. Kako bi se pružio detaljniji uvid u financijsko stanje poduzeća, koriste se postupci horizontalne i vertikalne analize financijskih izvještaja i interpretiraju pojedinačni i sintetički pokazatelji. U radu je analizirana financijska situacija, analizom četiri kompozicijska svojstva, investiranja i financiranja kao svojstva oblikovanja operativne i financijske poluge koje utječu na snagu zarađivanja poduzeća, te likvidnosti i solventnosti kao utjecaj na operativnu stabilnost dužničko vjerovničkih odnosa i sposobnosti za dinamički uravnoteženo ili stabilno dugotrajno poslovanje poduzeća.

Ključne riječi: financijska analiza, financijski pokazatelji, financijski izvještaji

20 stranica, 8 tablica, 6 literaturnih navoda

Završni rad je pohranjen: u Knjižnici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
FacultyofAgrobiotechnicalSciences Osijek
UndergraduateuniversitystudyAgriculture, courseAgroeconomics

Ana Matijašević

Analysisofthefinancialreportsofthecompany Vikend d.o.o.

Summary:

The subject of this thesis includes financial position and business performance analysis in the case of Vikend Ltd. In order to get a picture of how a company operates, successfully or unsuccessfully, it is necessary to analyse their financial statements. Received informations from analysis of the financial statements are intended for a variety of internal or external users such as business partners, banks, customers, suppliers etc. The external users of financial statements from them obtain information about the safety and effectiveness of company operations, while internal usersneeds financial statements for planning and control. In order to provide a more detailed insight into the financial status of the company, there are used procedures of horizontal and vertical analysis of financial statements and interpret individual and synthetic financial indicators. In this thesis financial position is analysed by analysing four compositions features, investment and financing recognized as ability to form operational and finance leverage, which affects company's money making ability, and liquidity and solvency which affects operational stability with creditors and implicates dynamic balance or long term business stability.

Keywords: financialanalysis, financialindicators, financereports

20 pages, 8 tables, 6 references

BScThesisisarchivedinLibraryofFacultyofAgrobiotechnicalSciencesOsijek,andindigitalrepositoryofFacultyofAgrobiotechnicalSciences Osijek

SADRŽAJ

1. UVOD 1
2. MATERIJALI I METODE 2
3. REZULTATI I RASPRAVA 3
3.1. Temeljni financijski izvještaji 3
3.2. Bilanca 4
3.3. Račun dobiti i gubitka 5
3.4. Analiza financijskih izvještaja 6
3.5. Financijski pokazatelji 9
4. ZAKLJUČAK 19
5. POPIS LITERATURE 20

1. UVOD

Analiza financijskih izvještaja analiziranog subjekta usmjerena je na rezultate provedenoga, a metodologija analize može se definirati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za donošenje poslovnih odluka i upravljanje. Utvrđena je uspješnost poslovanja poslovnog subjekta te njihovi ekonomskih pokazatelja koji ukazuju na trenutno stanje istoga koje se obavlja na temelju financijskih izvještaja poslovnog subjekta.

Podatci iz financijskih izvještaja pružaju korisnicima pouzdane i istinite informacije o financijskom položaju poslovnog subjekta, o njihovoj likvidnosti, profitabilnosti, zaduženosti, uspješnosti i ekonomičnosti. Temeljni financijski izvještaji poslovnog subjekta na temelju kojih se radi financijska analiza poduzeća su bilanca, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijska izvješća. Analiza financijskih izvještaja poslovnog subjekta biti će provedena u nastavku rada na temelju financijskih izvještaja za razdoblje za 2 godine, odnosno za 2017. i 2018. godinu.

Poduzeće Vikend je osnovano 2003. godine u Aljmašu. Osnovna djelatnost je uzgoj pšenice, kukuruza, ječma i suncokreta. Osim navedene poljoprivredne proizvodnje, djelatnost analiziranog gospodarskog subjekta je i vjerski turizam, odnosno restoran za osobe koji posjećuju marijansko svetište.

2. MATERIJALI I METODE

Prilikom izrade rada korištena su financijska izvješća, odnosno podaci iz bilance te računa dobiti i gubitka, te je učinjena njihova analiza. Osim predmetne literature, pri izradi završnoga rada korištene su i relevantne internetske stranice. Provedena je analiza financijskih izvještaja poduzeća Vikend d.o.o.

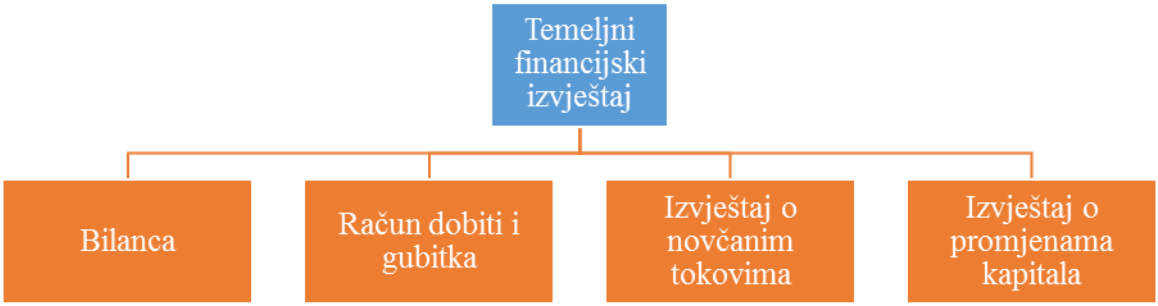
U radu su definirane metoda horizontalne analiza bilance i računa dobiti i gubitka, te je učinjena analiza financijskih pokazatelja navedenoga gospodarskoga subjekta.

3. REZULTATI I RASPRAVA

Većina vlasnika poduzeća je upoznata s osnovnim financijskim izvješćima koja bi trebala dobivati mjesečno, no mnogi su manje upoznati s vrstama dostupnih upravljačkih izvješća koja bi mogla pomoći njihovom poslovanju te povećati učinkovitost i profitabilnost. Dakle, financijsko izvješćivanje uključuje otkrivanje financijskih informacija menadžmentu i javnosti (ako se s njime javno trguje) o tome kako poduzeće djeluje u određenom vremenskom razdoblju. To se razlikuje od izvještavanja uprave, a to su financijske informacije koje se objavljuju onima unutar poduzeća koje će se koristiti za donošenje odluka unutar poduzeća. Financijska izvješća su uključena u godišnje izvješće javnog poduzeća. Temeljni financijski izvještaji sukladno tome su glavni izvor računovodstvenih informacija na temelju kojih se donose poslovne odluke (Ranogajec, 2009.).

3.1. Temeljni financijski izvještaji

Financijsko izvješćivanje ima dvije osnovne svrhe. Struktura financijskih izvještaja prikazana je Slikom 1. Prva svrha je pomoć menadžmentu da se uključi u učinkovito donošenje odluka o ciljevima i ukupnim strategijama poduzeća.

Slika 1. Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Žager, K. i sur. (2008.)

Podaci objavljeni u izvješćima mogu pomoći menadžmentu u otkrivanju prednosti i slabosti poduzeća, kao i cjelokupnog financijskog zdravlja. Druga uloga financijskog izvješćivanja je pružiti vitalne informacije o financijskom zdravlju i aktivnostima poduzeća njezinim

dionicima, uključujući dioničare, potencijalne investitore, potrošače i vladine regulatore. To je sredstvo kojim se osigurava da se poduzeće vodi na odgovarajući način.

3.2. Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan. Naziv bilanca potječe od latinskih riječi *bi* (dvostruk) i *lanx* (vaga s dvije zdjelice), što automatski podsjeća na određenu ravnotežu. O podrijetlu riječi bilanca postoje i neka druga mišljenja. Neki smatraju da riječ bilanca potječe od francuske riječi *bill* (račun) i *an* (godina), što znači godišnji račun ili pak od talijanske riječi *bilancia*, što znači vaga. Bilanca je posebno važan izvještaj jer ukazuje na financijski položaj poduzeća. Pod financijskim položajem uobičajeno se podrazumijeva stanje i međuodnos imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća.

Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja jesu imovina, obveze i kapital (Dražić-Lutilsky, i sur., 2010.):

a) imovina (sredstvo) je resurs koji je pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi

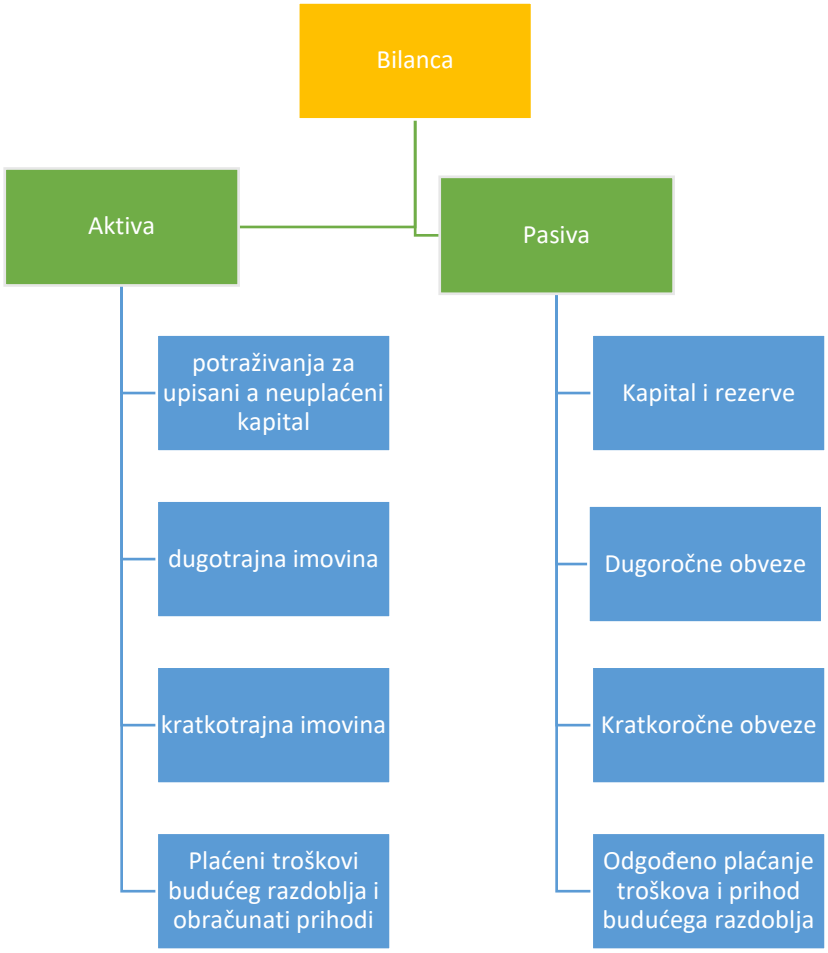
b) obveza je postojeći dug poduzeća, proizašao iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi

c) kapital (glavnica) je ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza.

Ti elementi su sastavni dio izvještaja koji se naziva bilanca. Prema tome, bilanca se uobičajeno definira kao financijski izvještaj koji sistematizirano prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u određenom vremenskom trenutku. Stoga je upravo bilanca temeljni financijski izvještaj koji prikazuje financijski položaj poduzeća i koji služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja (Žager i sur., 2009.).

Radi uspješnog proučavanja financijskog položaja treba poznavati osnovne bilančne kategorije i problematiku njihova priznavanja i mjerenja. Istaknuto je da bilanca prikazuje imovinu kojom poduzeće raspolaže i obveze prema izvorima (obveze i kapital) u određenom trenutku. Ona predstavlja dvostruki prikaz imovine, jednom prema pojavnom obliku i drugi put prema podrijetlu odnosno vlasničkoj pripadnosti te imovine. Imovina poduzeća računovodstvenim rječnikom naziva se i aktiva (lat. *activus* = radin, djelatan), izvori te

imovine pasiva. Dakle, bilanca ima dva dijela, aktivnu i pasivu, na osnovi kojih se utvrđuje imovinsko stanje odnosno financijski položaj poduzeća. U razmatranju financijskog položaja je posebno važna struktura imovine, struktura obveza i kapitala, pokazanih Slikom 2, kao i njihova međusobna povezanost i uvjetovanost.

Slika 2. Struktura bilance

Izvor: Žager i sur. (2012.)

3.3. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku (dobit ili gubitak) u određenom obračunskom razdoblju. Ovaj izvještaj je naime poseban jer se na temelju njega ocjenjuje uspješnost poslovanja. Uspješnost poslovanja se obično definira kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Ciljevi poslovanja mogu biti različiti, a to znači da i uspješnost poslovanja ovisi o postavljenim kriterijima i definiranim ciljevima. Najčešći cilj koji se ističe jest profitabilnost poslovanja. Da li je to ostvareno i u

kojoj mjeri, vidi se iz izvještaja koji se naziva račun dobiti i gubitka (ili izvještaj o dobiti). Za razliku od bilance, koja prikazuje financijski položaj u određenom vremenskom trenutku, račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju. Osnovni kategorijalni elementi tog izvještaja su prihodi, rashodi i njihova razlika dobit ili gubitak. Prema tome, račun dobiti i gubitka moguće je definirati kao financijski izvještaj koji prikazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određenom vremenu te koliki je iznos dobiti (gubitka) (Žager i sur.,2007.).

Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihodi i rashodi promatraju se kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi. Tako:

- *prihodi* predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama vlasnika
- i *rashodi* predstavljaju smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, što ima kao posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice.

Odatle proizlazi da prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, dok su rashodi posljedica smanjenja imovine i povećanja obveza (Tablica 1).

Tablica 1. Nastanak prihoda i rashoda

PRIHODI	RASHODI
- povećanje imovine - smanjenje obveza	- smanjenje (trošenje) imovine - povećanje obveza

Izvor: Žager i sur. (1999.)

3.4. Analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza koristi se u analizi financijskih izvještaja za usporedbu povijesnih podataka, kao što su omjeri ili stavke, u nekoliko obračunskih razdoblja. Horizontalna analiza može koristiti apsolutne usporedbe ili usporedbe u postocima, gdje su brojevi u svakom sljedećem razdoblju izraženi kao postotak iznosa u osnovnoj godini, pri čemu je osnovni iznos naveden kao 100%. To je također poznato kao bazna godina.

Horizontalna analiza omogućuje investitorima i analitičarima da vide što je pokretalo financijski učinak tvrtke tijekom niza godina, kao i uočavanje trendova i obrazaca rasta kao što je sezonalnost. To omogućuje analitičarima procjenjivanje relativnih promjena u različitim stavkama tijekom vremena i njihovo projiciranje. Promatrajući istovremeno račun dobiti i gubitka, bilancu i tijeku novca, može se stvoriti cjelovita slika operativnih rezultata i vidjeti što pokreće poslovanje tvrtke te djeluje li učinkovito i profitabilno.

Horizontalna analiza, u slučaju odabranih poduzeća, usmjerena je na pozicije u bilanci i pozicije u računu dobiti gubitka, te su pozicije u promatranim godinama uspoređivane sa pozicijama u prethodnim godinama (Žager i sur. 2007.).

Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka se naime utvrđuje dinamika promjene na pojedinim pozicijama prihoda i rashoda. Promatranjem računa dobiti i gubitka kroz određeno razdoblje mogu se uočiti bitne promjene u prihodima i rashodima koje na kraju utječu na poslovni rezultat. Izrazita povećanja i smanjena pojedinih pozicija prihoda i rashoda utječu na kvalitetu dobiti i na sam zaključak o tome koliko dobro poduzeće zapravo posluje.

Horizontalna analiza dobra je podloga za procjenu budućih očekivanja. Temelji se na dva koraka:

- Izračun razlike između tekuće i prethodne godine
- Izražavanje te razlike u postotcima (%)

Formula za izračun postotka glasi : $\% = \frac{Iznos}{Bazna\ godina} x100$

Tablica 2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Pozicija	**2017**	**2018.**	**Povećanje (smanjenje)**	
			Iznos	% promjena
Dugotrajna imovina	0	0	0	0
Kratkotrajna imovina	217.263	225.446	8.183,00	3,77
Kapital	158.503	166.854	8.351,00	5,27
Dugoročne obveze	0	0	0	0
Kratkoročne obveze	58.760	58.592	(168)	(0,29)
Aktiva = Pasiva	217.263	225.446	8.183	3,77

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

Tablica 3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Opis	Iznos po godinama		Povećanje ili smanjenje	
	2017.	2018.	Iznos	Postotak (%) promjena
Poslovni prihodi	427.587	450.615	(23.028)	5,39
Poslovni rashodi	414.568	441.056	(26.488)	(6,39)
Financijski prihodi	0	0	0	0
Financijski rashodi	176	19	(157)	(89,20)
Ukupni prihodi	427.587	450.615	23.028	5,39
Ukupni rashodi	414.744	441.075	26.331	6,35
Dobit prije oporezivanja	12.843	9.540	(3.303)	(25.72)
Dobit razdoblja	9.877	8.351	(1.526)	(15,45)

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

Na temelju izračuna i uspoređivanja godina može se zaključiti kako su se prihodi u 2018. godini smanjili za 5.39% u odnosu na prethodnu godinu. Isto tako, ukupna dobit tekuće godine se znatno smanjila, čak za 15.45 %.

Vertikalna analiza prikazuje postotni udjel svake pojedine stavke u ukupnom iznosu kojem pripada. Opisuje pojedine stavke u novčanom obliku za određeno vrijeme. Ovaj oblik analize prikazuje i promjene udjela koji ukazuju na promjenu financijske strukture poduzeća. Ukupni prihodi izjednačavaju se sa 100.

Formula za izračun postotka: $\% = \frac{Svaka\ pojedina\ pozicija\ za\ određenu\ (istu) godinu}{Ukupni\ iznos\ za\ određni\ (istu) godinu} x100$

Tablica 4. Vertikalna analiza bilance poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Pozicija	2017.	2018.	Struktura udjela	
			2017.	2018.
Dugotrajna imovina	0	0	0	0
Kratkotrajna imovina	217.263	225.446	100,00	100,00
Ukupna aktiva	217.263	225.446	100,00	100,00
Kapital	158.503	166.854	72,95	74,01
Dugoročne obveze	0	0	0	0
Kratkoročne obveze	58.760	58.592	27,05	25,99
Ukupna pasiva	217.263	225.446	100,00	100,00

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

3.5. Financijski pokazatelji

Kako bi analiza financijskih izvještaja bila potpuna i dobra podloga upravljanju poslovanjem i razvoju poduzeća, uz vertikalnu i horizontalnu analizu financijskih izvještaja je također provesti i analizu pomoću financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji su naime indikatori odnosa između određenih veličina koji pokazuju uspješnost poslovanja. Postoji nekoliko vrsta pokazatelja, a neki od njih su: pojedinačni pokazatelji, sustavi pokazatelja i zbrojni i sintetički pokazatelj. Pokazatelj je racionalni broj koji se dobije kada se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom. Pokazatelji se računaju i formiraju kako bi se stvorila informacijska podloga koja je potrebna za donošenje određenih odluka. Treba naravno voditi računa o kojim se ekonomskim veličinama radi tako da se ipak trebaju ispuniti neki preduvjeti kako bi se pokazatelji uopće mogli izračunavati. (Žager i sur., 2008.).

S obzirom na različitost ciljeva i zahtjeva interesnih skupina poduzeća, razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja prikazanih Slikom 3.

Slika 3. Kategorije ili skupine financijskih pokazatelja

Izvor:Žager i sur. (1999.)

Likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza. Pokazatelj likvidnosti mjeri sposobnost poduzeća da u određenom trenutku podmiri svoje obveze. Odnosno likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza. Pokazatelji likvidnosti uspoređuju kratkoročne obveze s kratkoročnim izvorima dostupnim za podmirivanje obveza.

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine na koje poduzeće financira svoju imovinu. Oni predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganja u poduzeće, odnosno određuju stupanj korištenja posuđenih financijskih sredstava. Tvrtke sa značajno visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku fleksibilnost, mogu imati probleme pri pronalaženju novih investitora, te se suočavaju s rizikom bankrota. Ipak, zaduženost nije nužno loša. Ukoliko je stupanj zaduženosti pod kontrolom i redovno se prati kroz vrijeme, a posuđena

sredstva se koriste na pravi način, zaduženost može rezultirati porastom povrata na investirano.

Pokazatelji aktivnosti koriste se pri ocjeni djelotvornosti kojom management angažira imovinu koju su mu povjerili vlasnici. Upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Visok iznos akumulirane amortizacije u odnosu prema iskazanoj dugotrajnoj imovini može biti indikator zastarjelosti i potrebe unapređenja, a značajan porast stanja novca može sugerirati da je sredstava previše. Pokazatelji aktivnosti izražavaju, u različitim oblicima, relativnu veličinu kapitala koja podržava obujam poslovnih transakcija.

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju računa dobiti i gubitka. Mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukoliko je vrijednost pokazatelja ekonomičnosti manja od 1, to znači da poduzeće posluje s gubitkom.

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Pokazatelji profitabilnosti mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu.

Pokazatelji investiranja (eng. investmentratios)- mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Dva kriterija moraju biti zadovoljena u poslovanju svakog poduzeća a to su: kriterij sigurnosti i kriterij uspješnosti. Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti se mogu smatrati pokazateljima sigurnosti poslovanja, dok se pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja mogu smatrati pokazateljima uspješnosti poslovanja. Pokazatelji aktivnosti se mogu smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti.

A) Pokazatelj likvidnosti

Likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza. Pokazatelj likvidnosti mjeri sposobnost poduzeća da u određenom trenutku podmiri svoje obveze. Odnosno likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće

preuzetih obveza. Pokazatelji likvidnosti prikazani Slikom 4 uspoređuju kratkoročne obveze s kratkoročnim izvorima dostupnim za podmirivanje obveza.

Slika 4. Pokazatelji likvidnosti

Izvor:Žager i Žager(1999.)

Tablica 5. Pokazatelji likvidnosti za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	**Postupak izračuna**	**2017.**	**2018.**
Novac		38.247	22.883
Kratkoročne obveze		58.760	58.592
Koeficijent trenutne likvidnosti	$\frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$	0,65	0,39
Kratkotrajna imovina - zalihe		134.952	117.161
Kratkoročne obveze		58.760	58.592
Koeficijent ubrzane likvidnosti	$\frac{\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}}$	2,30	2,00
Kratkotrajna imovina		217.263	225.446
Kratkoročne obveze		58.760	58.592
Koeficijent tekuće likvidnosti	$\frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$	3,70	3,85

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

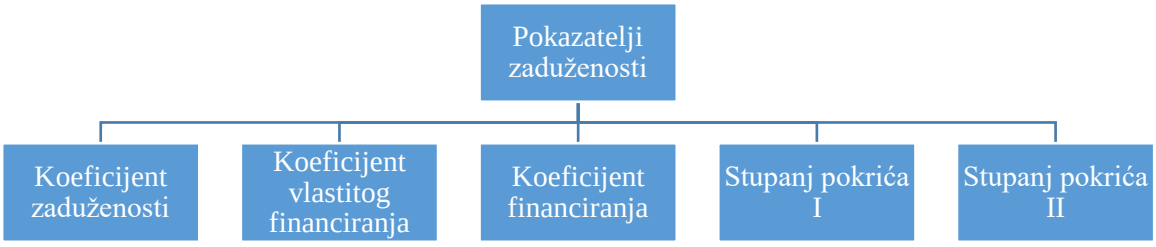
Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje nam pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Ovaj koeficijent ne bi trebao biti manji od 0.10. U analiziranom slučaju za 2017. godinu on iznosi 0,65, a 2018. 0,39 iz čega se može zaključiti da je koeficijent trenutne likvidnosti zadovoljavajući u obje godine.

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava za podmirivanje dospjelih obaveza bez prodaje zaliha. Poželjna vrijednost je 1, a preporučena minimalna vrijednost 0.9. U slučaju poduzeća Vikend d.o.o. u sve obje godine je veći od 1.

Koeficijent tekuće likvidnosti je odnos između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza prema izvorima. Trebao bi iznositi 2 ili više, što znači da poduzeća ima dvostruko više gotovine, potraživanja i zaliha nego što su kratkoročne obaveze što dolaze na naplatu. Iz Tablice 4 može se vidjeti kako je u analiziranom razdoblju koeficijent tekuće likvidnosti veći od 2.

B) Pokazatelj zaduženosti

Zaduženost odražava značenje i veličinu dugova te se uobičajeno promatra putem vertikalne strukture kapitala: kao odnos vlastitog i tuđeg kapitala ili kao udjel tuđeg kapitala u ukupnom kapitalu (Ranogajec, 2009.). Pokazatelji zaduženosti prokazani su Slikom 5.

Slika 5. Pokazatelji zaduženosti

Izvor: Ranogajec, Lj. (2009.)

Nakon navedenih pokazatelja zaduženosti, isti su izračunati koristeći podatke iz financijskih izvještaja analiziranog subjekta.

Tablica 6. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	**Postupak izračuna**	**2017.**	**2018.**
Ukupne obveze		58.760	58.592
Ukupna imovina		217.263	225.446
Koeficijent zaduženosti	$\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$	0,27	0,26
Naziv pozicije		**2017.**	**2018.**
Glavnica		158.503	166.854
Ukupna imovina		217.263	225.446
Koeficijent vlastitog financiranja	$\frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$	0,73	0,74
Naziv pozicije		**2017.**	**2018.**
Ukupne obveze		58.760	58.592
Glavnica		158.503	166.854
Koeficijent financiranja	$\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$	0,37	0,35

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

Koeficijent zaduženosti prikazuje podatke o veličini zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala. Vrijednost ovog koeficijenta bi trebala biti 0.5 ili manja. Što je veći odnos duga i imovine to je financijski rizik veći i obrnuto. Što je odnos manji i financijski rizik je niži, a u analiziranom primjeru vrijednost koeficijenta ne premašuje 0,50.

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitih izvora. U pravilu bi trebao biti veći od 0.5. U analiziranom slučaju vrijednosti iz dvije godine su veće od 0,5 što znači da poduzeće većinski dio svoje imovine financira iz vlastitih izvora.

Koeficijent financiranja pokazuje odnos korištenja tuđeg kapitala to jest obaveza i vlastitog kapitala. Poželjno je da vrijednost bude što niža a maksimalno 1. Iz tablice je vidljivo kako u 2017. i 2018. godini koeficijent je manji od 1 što je u prihvatljivo.

C) Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti prikazuju kako efikasno poduzeće upotrebljava vlastite resurse tj. mjeri uspješnost upravljanja imovine. Iskazuju se kroz dvije skupine pokazatelja:

1. Pokazatelji obrtaja - koliko se tijekom godina imovina poduzeća obrne (koliko je puta imovina pretvorena u novčana sredstva u određenom periodu) .
2. Pokazatelji vremena trajanja obrtaja – koliko je prosječno dana potrebno da bi se imovina obrnula.

Što su veći koeficijenti obrtaja, veća je efikasnost poslovanja i manja potreba za radnim kapitalom. U Tablici 7 izračunati su i prikazani pokazatelji aktivnosti analiziranog gospodarskog subjekta.

Tablica 7. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	Postupak izračuna	2017.	2018.
Ukupni prihod		427.587	450.615
Ukupna imovina		217.263	225.446
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	$\frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupna imovina}}$	1,97	2,00
Poslovni prihod		427.587	450.615
Zaliha		82.311	108.285
Koeficijent obrta zaliha	$\frac{\text{poslovni prihodi}}{\text{zaliha}}$	5,19	4,16
Prihodi od prodaje		427.587	450.615
Potraživanja		96.705	94.278
Koeficijent obrtaja potraživanja	$\frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{potraživanja}}$	4,42	4,78

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

Koeficijent obrta ukupne imovine poželjno da je što veći, a iz analiziranoga je vidljivo kako je isti optimalan. Koeficijent iz godine u godinu je raste, u 2017. iznosi 1,97 što govori da je poduzeće u tijeku 2017. godine obrnulo ukupnu imovinu za 1,97 puta. Koeficijent zaliha pokazuje da je poduzeće u 2017. godini obrnulo zalihe za 5,19 puta. Koeficijent obrta potraživanja u 2017. godine iznosi 4,42, što znači da je poduzeće obrnulo potraživanje 4,42 puta.

D) Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Iz toga proizlazi da se ti pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.

Pokazatelji ekonomičnosti se mogu izračunati samo temeljem podataka iz računa dobiti i gubitka, nisu potrebni dodatni podaci iz bilance kako bi se dobile relevantne vrijednosti pokazatelja.

Vrijednost pokazatelja ekonomičnosti podrazumijeva da je bolje da je što moguće veći broj. Na temelju podataka o prihodima i rashodima, koji se nalaze u računu dobiti i gubitka moguće izračunati pokazatelji ekonomičnosti. Njima se utvrđuje stupanj ostvarenih prihoda poduzeća po jedinici rashoda. Može se utvrditi ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovnih, financijskih i izvanrednih aktivnosti. Poduzeće posluje ekonomično kad su u određenom razdoblju njegovi prihodi veći od rashoda, a neekonomično kad rashodi premašuju prihode.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti računa se kao odnos između prihoda od prodaje i poslovnih rashoda. U pravilu je veći od ekonomičnosti od pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Očekuje se da je razlika između ostvarenih prihoda i rashoda bude pozitivna i najveća iz razloga što obuhvaća aktivnosti koje su rezultat obavljanja osnovne djelatnosti. Tablicom 8 prikazani su pokazatelji aktivnosti za analizirano poduzeće.

Tablica 8. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	Postupak izračuna	2017.	2018.
Ukupni prihod		427.587	450.615
Ukupni rashodi		414.744	441.075
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	$\frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}}$	1,03	1,02
Poslovni prihod		427.587	450.615
Rashodi poslovanja		414.568	441.056
Ekonomičnost poslovanja prodaje	$\frac{\text{poslovni prihodi}}{\text{rashodi poslovanja}}$	1,03	1,02

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja u oba dvije godine je bio veći od 1. U 2017. godini dobiven je rezultat od 1,03 i on upućuje da 1 kuna ukupnih rashoda generira 1,03 kuna ukupnih prihoda.
Koeficijent ekonomičnost poslovnih aktivnosti je u oba dvije godine veći od 1, što znači da Vikend d.o.o. na 1 kunu poslovnih rashoda 2017. godine generira 1,03 kuna poslovnih prihoda. Razlog tome je što ima veoma malo financijskog rashoda, dok uopće ne postoje financijski prihodi.

E) Pokazatelji profitabilnosti

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Pokazatelji profitabilnosti prikazani su Tablicom 9, a mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu.

Pokazatelji rentabilnosti su:

- ✓ Rentabilnost poslovanja $= \frac{Bruto\ dobii}{Ukupna\ imovina}$
- ✓ Rentabilnost kapitala $= \frac{Neto\ dobit}{Kapital}$
- ✓ Neto marža profita $= \frac{Neto\ dobit}{Ukupan\ prihod}$
- ✓ Bruto marža profita $= \frac{Dobit\ prije\ poreza}{Ukupni\ prihodi}$

Tablica 9. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Vikend d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Naziv pozicije	Postupak izračuna	2017.	2018.
Bruto dobit		12.843	9.540
Ukupna imovina		217.263	225.446
Rentabilnost poslovanja	$\frac{\text{bruto dobit}}{\text{ukupna imovina}}$	0,06	0,04
Neto dobit		9.877	8.351
Kapital		158.503	166.854
Rentabilnost kapitala	$\frac{\text{neto dobit}}{\text{kapital}} =$	0,06	0,05
Neto dobit		9.877	8.351
Ukupan prihod		427.587	450.615
Neto marža profita	$\frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupan prihod}}$	0,02	0,02
Dobit prije poreza		12.843	9.540
Ukupni prihodi		427.587	450.615
Bruto marža profita	$\frac{\text{dobit prije poreza}}{\text{ukupni prihodi}}$	0,03	0,02

Izvor: Financijski izvještaji za 2017. i 2018. godinu poduzeća Vikend d.o.o.

Kako je samo bruto maržu profita moguće izračunati samo na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka tako su izračunate slijedeće vrijednosti. Za 2017. godinu ona iznosi 0,03, a u 2018. godini 0,02, a pokazuje koliko se dobiti ostvaruje na ukupnim prihodima. Neto marža profita u 2017. iznosi na 1 kunu ukupnih prihoda ostvaruje 0,02 kune neto dobiti. U 2018. godini na 1 kunu ukupnih prihoda ostvaruje 0,02 kune neto dobiti.

4. ZAKLJUČAK

Temeljni financijski izvještaji su odraz poslovanja svakog gospodarskog subjekta, a slikovit prikaz uspješnosti i sigurnosti poslovanja prezentiran u tim izvještajima oblikuje se uz pomoć analize financijskih izvještaja. Analiza financijskih izvještaja teži prema pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su prije svega sigurnost i uspješnost (efikasnost) poslovanja. U suvremenim tržišnim uvjetima privređivanja poslovanje poduzeća izloženo je brojnim promjenama. Da bi poduzeće osiguralo opstanak na tržištu, pa i sam razvoj, mora se neprestano prilagođavati raznim promjenama, a taj proces prilagođavanja promjenama na tržištu treba biti kontroliran i usmjeravan. Financijski izvještaji finalni su proizvod računovodstvenog procesa i vrlo su važan nositelj informacija. Međutim, da bi se povećala njihova upotrebljivost u procesu upravljanja, potrebno ih je analizirati.

Iz rada se može zaključiti da je pokazatelj likvidnosti zadovoljavaju, to se vidi iz koeficijenta zaduženosti koji prikazuje podatke o veličini zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala i ta vrijednost bi trebala biti 0.5 ili manja, u ovom primjeru ne premašuje 0.50. Također je iz koeficijenta vlastitog financiranja, koji pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitih izvora, te on trebao biti veći od 0.5, vidljivo da poduzeće ima veću vrijednost od 0,5. što znači da poduzeće većinski dio svoje imovine financira iz vlastitih izvora. Koeficijent zaduženosti prikazuje podatke o veličini zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala, trebao biti 0,5 ili manji. U analiziranom slučaju koeficijent ne premašuje 0,50. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitih izvora, trebao bi biti veći od 0,5 što i je u analiziranom slučaju, što također potvrđuje da poduzeće većinski dio svoje imovine financira iz vlastitih izvora. Koeficijent obrta ukupne imovine poželjno da je što veći, a iz analiziranoga je vidljivo kako je isti optimalan. Koeficijent iz godine u godinu je raste, u 2017. iznosi 1,97 što govori da je poduzeće u tijeku 2017. godine obrnulo ukupnu imovinu za 1,97 puta. Koeficijent zaliha pokazuje da je poduzeće u 2017. godini obrnulo zalihe za 5,19 puta. Koeficijent obrta potraživanja u 2017. godine iznosi 4,42, što znači da je poduzeće obrnulo potraživanje 4,42 puta.

U radu je analizirana bilanca i račun dobiti i gubitka, te financijski pokazatelji za poduzeće Vikend d.o.o. Oni na tržištu predstavljaju mikro poduzetnika kojemu je sjedište u Aljmašu.

5. POPIS LITERATURE

1. Dražić-Lutilsky, I. i sur. (2010.): Računovodstvo; IIII. izmijenjeno izdanje. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
2. Ranogajec, Lj. (2009.): Računovodstvo u poljoprivredi, interna skripta za studente.
3. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijski izvještaja; 2. prošireno izdanje. MASMEDIA, Zagreb
4. Žager, K., Mamić Sačer, I., Dečman, N. (2012.):Financial ratios as anevaluation instrument ofbusinessqualityinsmallandmedium-sizedenterprises, 14 (4)
5. Žager, K., Smrekar, N., Oluić, A. (2009.): Računovodstvo malih i srednjih poduzeća, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, MIKRORAD, Zagreb
6. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007.):Osnove računovodstva. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb